

N:o 52.

Af herr **N. Nilsson** i Skärhus, *om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att till folkskoleinspektörer icke må utses personer, som innehafva presterliga tjänster.*

Uti gällande instruktion för folkskoleinspektionen är bland annat föreskrifvet, att det åligger folkskoleinspektör "att inom det honom anförtrödda område med uppmärksamhet följa allt hvad till folkundervisningen hörer, besöka der varande högre folkskolor, folkskolor och småskolor, inhemta kännedom om deras brister och behof, vaka öfver att gällande författningar rörande folkskoleväsendet efterlefas samt söka befrämja folkskoleväsendets utveckling."

Dessa med flera åligganden för folkskoleinspektören äro så viktiga och omfattande, att de kräfva hans hela tid och uppmärksamhet, om inspektionen skall bära de frukter, som af densamma åsyftas. Men då af rikets 50 folkskoleinspektörer icke mindre än 42 % innehafva presterliga tjänster, och en del af dessa presterliga inspektörer innehafva stora och vidlyftiga församlingar, vore det underligt, om icke antingen folkskoleinspektionen eller deras egentliga och viktiga presterliga kall försummades.

"Redan länge har klagan försports öfver att brist på system, sammanhållning och kontroll äro den egentliga grunden till inspektionens nu varande svaghet. Särskildt i fråga om folkskole-

inspektörens resor gör sig bristen på nödig kontroll på ett påfallande sätt märkbar. Dessa resor företagas ej sällan planlöst och medföra derigenom mindre gagn men större kostnader än som vederbör.“ Så yttrade sig statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet uti sitt anförande till statsrådsprotokollet den 12 januari 1891. Dessa ord torde fortfarande ega sin fulla giltighet; och det är icke att undra öfver att förhållandena äro sådana, då tjänstgörande kyrkoherdar och komministrar, hvilka inom sina församlingar måste sköta expeditionsgöromål, predikningar och själavårdande verksamhet, utnämnas till folkskoleinspektörer. Dessa presterliga inspektörens resor måste i allmänhet ställas så, att de kunna återkomma till sina respektive församlingar till expeditions- och predikodagarne, hvadan de sällan kunna följa undervisningens gång och således icke kunna kontrollera lärarens verksamhet och undervisningssätt samt meddela den ledning, de råd och upplysningar, som inspektionen afser, utan inspektionen kommer hufvudsakligen, ja kanske uteslutande, att bestå deri, att de lemna mången gång rent opraktiska föreskrifter om dyrbara anordningar af lokaler och dylikt, som medföra dryga kostnader för församlingarna, utan att folkundervisningen i egentlig mening deraf höjes; och sålunda föreskrifterna i folkskolestadgan, hvad beträffar lokala förhållanden och orternas tillgångar, långt ifrån alltid beaktas.

Uti sitt anförande till Andra Kammarens protokoll för den 23 april 1891 yttrade då varande chefen för ecklesiastikdepartementet följande:

“Med en sådan corps af folkskoleinspektörer, som nu finnes, kan man icke begära af alla dessa, som hafva åligganden af större vigt att fullgöra, att de skola besitta hela den pedagogiska insigt, som är erforderlig för att öfvervaka och rätta en folkskolelärare, som begått misstag. Sådana fall hafva också inträffat, då en inspektör har rättat en folkskollärare just der denne handlat rätt.“ Och sedan detta yttrades torde icke folkskoleinspektörscorpsens sammansättning hafva undergått synnerlig förändring.

Med anledning af hvad sålunda anförts tager jag mig friheten vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att till folkskoleinspektörer icke må utses personer, som innehafva presterliga

befattningar, utan endast sådane män, som innehafva sådana pedagogiska insigter och äro med folkskolan så väl förtrogne, att en verksam folkskoleinspektion genom dem må kunna utföras.

Stockholm den 27 januari 1894.

Nils Nilsson,
från Färs härad.

N:o 53.

Af herr **O. Nylander**, om ändring i tulltaxan rörande artikeln
koppar.

Vid sistlidna årets riksdag tillät jag mig i motion n:o 156 väcka förslag om införande af vissa tullsatser å bearbetad koppar. Samma Riksdags bevillningsutskott, som i sitt betänkande n:o 7 medgifver och särskildt framhåller, att denna industrigren vore i starkt behof af tullskydd, hemställde också om bifall till förslaget i väsentlig öfverensstämmelse med tullkomiténs betänkande af år 1891. Detta godkändes till alla delar af Första Kammaren; men inom Andra Kammaren vann utskottets hemställan ej tillräckligt stor majoritet, hufvudsakligen af det skäl, att man befarade, det denna tull möjligen kunde menligt inverka på skeppsbyggeriet och dess utveckling.

Visserligen synes mig denna farhåga ej vara af synnerligen stor betydelse, alldenstund medgifvet är, att innehafvare af skepps-